

Statens vegvesen

Nærings- og fiskeridepartementet
Postboks 8090 Dep
0032 OSLO

Behandlerenhet: Vegdirektoratet	Saksbehandler/telefon: Irene Thyholdt-Thaarnet / 97580123	Vår referanse: 15/251905-2	Deres referanse: 15/6301	Vår dato: 14.03.2016
------------------------------------	---	-------------------------------	-----------------------------	-------------------------

Høringsvar: Forslag til langsiktig strategi for Altinn

Vi viser til brev datert 11. desember 2015 vedr. ovennevnte. Statens vegvesen Vegdirektoratet har følgende kommentarer til høringen:

Generelt

Den foreslåtte strategien er ganske vid i sin tilnærming til mandatet, og kunne med hell vært mer kortfattet og tydelig.

Det er viktig med enda bedre koordinering og samarbeid mellom Altinn, Difi og Kommunenes Sentralforbund (KS). Sett fra Statens vegvesen Vegdirektoratet sitt ståsted i vårt digitaliseringsarbeid er det behov for det, for eksempel på et område som informasjonsmodeller (begreper og datastrukturer) eller på et område som meldingsutveksling (f.eks. mellom saksbehandlingsløsninger) og digital post til innbyggerne.

Kapittel 2 og 3

Beskrivelsen av dagens situasjon i kapittel 2 gir god mening. Visjonen i kapittel 3 er noe mer problematisk. For eksempel så er avsnittet **Samspill** veldig «luftig» beskrevet, og her mangler konkrete tiltak. Avsnittene **Enkelt** og **Effektivt** er derimot mer konkrete og enklere å forholde seg til.

Kapittel 4-7

Satsingsområdene oppleves naturlige sett i forhold til hva mandatet legger opp til, og milepælene per satsingsområde gir god mening. Hoved- og delmål er så godt konkretisert som det er mulig å få dem. I 4.1.1 står det at Altinn må stille høyere krav til universell utforming enn de lovpålagte. Det bør etter Staten vegvesen Vegdirektoratets oppfatning ligge kost-nyttevurderinger til grunn for dette.

I kapittel 6 brukes en del formuleringer som ikke er spesielt meningsbærende, for eksempel «legge til rette for», «fasilitere», «tilby oversikt over» og «fokuseres på». Milepælene konkretiserer noe mer hva som kan ligge i disse formuleringene, men ikke tilstrekkelig. Om Altinn skal være en pådriver og «eier» av samhandling, må «semantisk interoperabilitet» være mer konkret i målene. Samhandling uten at etatene mener det samme rundt definisjoner, blir krevende.

Andre kommentarer

For å ta i bruk Altinn er det viktig at det:

- etableres fleksible løsninger og synkrone tjenester, og ikke bare rene innsendingstjenester, da innsendingstjenester i en del sammenhenger ikke vil være effektiviserende
- gir en merverdi å knytte sluttbrukersystemer via Altinn
- er enkelt å lokalisere feil, slik at brukerne får informasjon om at det er feil

Vi ønsker å peke på to områder med forbedringspotensial:

- Det bør være sterkere fokus på å legge bedre til rette for å bygge tjenester på infrastrukturen. Elementer av dette finnes i de ulike satsingsområdene, men siden dette er grunnlaget for det hele burde det vært tydeligere definert i strategien.
- Gjenbruk av data er et eget punkt i mandatet som ikke er tydelig nok besvart gjennom satsingsområdene.

Når det gjelder Satsingsområde 1: Brukerorientering, gjør vi oss noen refleksjoner med hensyn til operasjonalisering av strategien. For å oppnå at privatpersoner og virksomheter "...skal oppleve det som helhetlig og enkelt å kommunisere med det offentlige" må operasjonaliseringen av denne strategien inkludere etablering og vedlikehold av et felles offentlig veikart ("roadmap") for tjenesteutvikling av brukerrorettede tjenester.

- Veikartet må inkludere all ny- og videreutvikling av nasjonale felleskomponenter og – tjenester, uavhengig av om det er Altinn, Difi eller andre som "eier" initiativet.
- Veikartet må være under kontinuerlig koordinering og vedlikehold
- Nye initiativ må vurderes og prioriteres i forhold til de som allerede ligger inne i veikartet
- Veikartet må være offentlig (og lett) tilgjengelig

Nærings- og fiskeridepartementet ba spesielt høringsinstansene kommentere følgende punkter:

1. Hvordan kan Altinn på best mulig måte samvirke med andre nasjonale felleskomponenter og IKT-systemer?

Dersom Altinn skal være en pådriver for brukerorientering (jfr. Satsingsområde 1: Brukerorientering), så må Altinn bidra med:

- koordinering med hensyn til organisatorisk interoperabilitet. Det innebærer uenighet med 2.5.2 om at Altinn ikke skal ta ansvar.

- koordinering med hensyn til semantisk interoperabilitet (begreper og datastrukturer). Det innebærer uenighet med 2.5.3 om at Altinn ikke skal ta ansvar, men enighet med 6.1.1 om behov for felles informasjonsmodeller.
- teknisk interoperabilitet jfr. 2.5.4, men dette er ikke nok jfr. punktene over.

2. Hvilket ambisjonsnivå bør Altinn legge seg på med hensyn til fremtidige behov hos brukerne og forvaltningen?

Altinn bør legge seg på et høyt ambisjonsnivå jfr. «Generelt og overordnet skal Altinnorganisasjonens medarbeidere til enhver tid gi målrettet og relevant støtte til effektiv myndighetsutøvelse gjennom digitalisering av prosesser og tjenester.». Dette innebærer vesentlig mer enn å levere en teknisk plattform. Det trengs blant annet konkret bistand på arkitektnivå fra Altinn sine egne medarbeidere:

- Det er viktig at Altinn fremmer generell SERES metodikk for helhetlige informasjonsmodeller med begreper og datastrukturer.
- På tilsvarende måte som Altinn fremmer metodikk for helhetlige informasjonsmodeller basert på SERES med UML, bør Altinn fremme modellering av IKT-basert prosesstøtte med BPMN.

I tillegg trengs bistand til testing. Dette omfatter tilgang til testmiljøer og gode testdata.

3. I hvilken grad bør infrastrukturen til Altinn tilgjengeliggjøres for alminnelig bruk for kommunene? På hvilken måte kan kommunene involveres i Altinns styringsstruktur?

- Det er svært viktig at infrastrukturen til Altinn tilgjengeliggjøres for kommunene. Det er også svært viktig at både den erfaring og de løsninger som er opparbeidet av KS innarbeides i Altinn sine initiativ.
- Det virker hensiktsmessig at det er KS som representerer kommunene i Altinn. Dette for å få til en best mulig koordinering av tjenesteutviklingen til kommunene.

4. Hvordan bør forvaltningen av Altinn innrettes overfor andre offentlige virksomheter slik at det sikres et godt skille mellom Brønnøysundregistrens roller som forvalter av Altinn-løsningen, konsulent ved tjenesteproduksjon og leverandør av IKT-tjenester?

- Statens vegvesen Vegdirektoratet er usikker på om det trengs skarpe skiller her sett fra en tjenesteeiers ståsted, men det er mulig det er nødvendig med hensyn til prismodeller.
- I forbindelse med tjenesteproduksjon er det viktig å åpne opp Altinn slik at det blir selvbetjening på Altinn-plattformen for tjenesteeiere og deres IKT-leverandører. Det vil åpne opp for flere leverandører med hensyn til konsulentbistand fra andre enn Altinn og de som er på Altinn sine rammeavtaler.

5. Hvilke prioriteringer bør forvaltningen gjøre ved innlemmelse av ny funksjonalitet og nye tjenesteeiere eller tjenester?

Med hensyn til ny funksjonalitet er det svært viktig med basisfunksjoner slik som:

- Integrasjoner mot nasjonale fellesregistre og andre registre i de enkelte offentlige virksomheter for å understøtte «en gang»
- Forbedrede muligheter for å lage gode brukergrensesnitt
- Prosesstøtte
- Integrasjoner mot de offentlige virksomheters saksbehandlingsløsninger
- Et miljø for selvbetjening på Altinn-plattformen for tjenesteeiere og deres IKT-leverandører med hensyn til utvikling, test og produksjonssetting. Dette må være mulig enten leverandøren er intern eller ekstern. Det bør oppleves som en «moderne skytjeneste»
- Det er viktig at det arbeides for at den åpningen som er gitt i Digitaliseringsrundskrivet for å bruke Altinn sin meldingsboks som et offentlig alternativ til Digipost og eBoks for innbyggere formaliseres slik at det blir et permanent tredje alternativ.
- Det er generelt viktig å forankre utviklingen av plattformen med utgangspunkt i tjenesteeiernes behov

6. Hvordan kan Altinn best mulig stimulere til utvikling og innovasjon sammen med IKT-næringen som en åpen plattform? Hva må til for å tilrettelegge Altinn slik at små og store aktører i IKT-leverandørindustrien skal kunne utvikle egne løsninger for offentlig sektor som bygger på, eller integreres mot, Altinn?

- Det er som rapporten framhever i 5.1.2 viktig at det oppleves som enkelt for tjenesteeiere og deres IKT-leverandører å etablere og videreutvikle tjenester på Altinn-plattformen.
- Altinn-plattformen må understøtte visjonen om å registrere data «en gang». Dette innebærer god tilrettelegging for integrasjoner med nasjonale felleskomponenter samt de enkelte etaters fagsystemer og registre.
- Det trengs en ny prisingsmodell som samsvarer bedre med hva de reelle kostnadene er for de enkelte tjenester en gitt offentlig virksomhet bruker Altinn til. Dette omfatter hva Altinn leverer av rådgiving samt etablering og drift av Altinn-plattformen. Ny prisingsmodell er nevnt flere steder i kapittel 5.

7. Hvilken rolle og ambisjon skal Altinn ha som partner for innovasjon i næringslivet? Hvordan kan en eventuell rolle avgrenses slik at den ikke konkurrerer med private utviklere av IKT-løsninger?

- Det bør være åpent for å tilby IKT-infrastruktur med Altinn også der offentlige myndigheter eller offentlige data ikke inngår i dialogen. Det innebærer uenighet med punkt 2.5.2 fra Statens vegvesen Vegdirektoratet sin side. Et eksempel er et digitalt adresseregister for virksomheter. Det bør også kunne brukes i kommunikasjon mellom private virksomheter selv om det offentlige ikke er involvert.

- Det bør i de enkelte tilfeller gjøres vurderinger av om det er hensiktsmessig med fellesløsninger for IKT–infrastruktur for hele Norge framfor å åpne for konkurranse mellom ulike alternative løsninger.

8. Hvordan skal profileringen av merkevaren Altinn utvikles videre? Bør Altinn være et synlig merkenavn for sluttbrukerne (privatpersoner og virksomheter) eller være "transparent" og integrert i de offentlige virksomhetenes egne løsninger?

- Det er viktig å komme bort fra sektorielle satsninger og eksponering av forvaltningsstrukturen. Fokus bør være innbygger og næringsliv, jfr. 2.3.1. Om det er merkevaren Altinn eller noe annet generelt som skal profileres kan eventuelt diskuteres.
- Vi støtter utsagnet om at innbyggere og næringsliv «skal finne informasjon enkelt og kunne utføre sine plikter og ivareta sine rettigheter i helhetlige prosesser uten å forholde seg til organiseringen av offentlig sektor», jfr. 2.6 samhandling.
- Det er viktig å tone ned de enkelte offentlige virksomheter: «Behovet for å komme videre fra enkle elektroniske tjenester til mer avanserte samle–tjenester, hvor en bruker kan kommunisere med flere etater i én enkelt dialog, har vært poengtert i en årrekke. Det øker nytteverdien vesentlig for både bruker og myndighet, men forutsetter økt kompleksitet i én helhetlig IKT–løsning.», jfr. 2.6 samhandling.
- Statens vegvesen Vegdirektoratet støtter delmål 4 om at «Innbyggertjenester bør i høyere grad realiseres i Altinn for å oppnå gjenbruk og ensartet utforming av tjenester». Dette gjelder også for virksomheter. Flere tjenester benyttes for øvrig både av virksomheter og innbyggere slik det også er påpekt i rapporten.
- Det er viktig at Altinn brukergrensesnitt får et løft, jfr. avsnitt 4.1.1. Det trengs en stor satsning på dette for at Altinn skal oppleves som attraktivt for tjenesteutvikling for offentlige virksomheter.
- Kommunikasjon fra Altinn er tvetydig med hensyn til om Altinn hovedsakelig skal levere underliggende integrasjonstjenester (api) for den enkelte offentlige virksomhet sitt brukergrensesnitt, eller om Altinn hovedsakelig skal levere tjenester på brukergrensesnittnivå. Strategien ser ut til å peke mest i retning av sistnevnte, men annen kommunikasjon fra Altinn peker like mye i retning av førstnevnte. Vi mener det er behov for en tydeliggjøring av fremtidig retning.

Statens vegvesen Vegdirektoratet

Med hilsen

Lars B. Kalfoss
IKT–direktør

Irene Thyholdt–Thaarnet
Rådgiver

Dokumentet er godkjent elektronisk og har derfor ingen håndskrevne signaturer.